

Dkt. John Oswalt, Wafalme, Kipindi cha 12, Sehemu ya 2,

1 Wafalme 14-15, Sehemu ya 2

© 2024 John Oswalt na Ted Hildebrandt

Sehemu inayofuata ya sehemu hii ya mwanzo na mwisho, sura ya 14 na 15, ni hadithi ya Mfalme wa Kusini. Sasa, tumeona hadithi ya Mfalme wa Kaskazini na ambapo desturi zake zitaongoza taifa isipokuwa kutakuwa na mabadiliko. Sasa, hapa katika sura ya 14:21 hadi 15:8, tunaona Wafalme wa Kusini, Rehoboamu na mwanawe.

Tuliwaona Yeroboamu na mwanawe, sasa tunamwona Rehoboamu, Mfalme wa Kusini, na mwanawe, Abiya. Sasa, inavutia kulinganisha wafalme na historia, na maelezo tofauti tunayopata ya baadhi ya wafalme hawa katika seti mbili za mitazamo kuhusu historia ya Israeli. Mambo ya Nyakati yanampa Rehoboamu maelezo bora zaidi kuliko wafalme .

Sababu kuu ya hilo ni kwamba, Rehoboamu, akilinganishwa na Yeroboamu, aliheshimu hekalu huko Yerusalemu, aliwaheshimu makuhani na Walawi, na hilo ndilo jambo muhimu la ufafanuzi katika kitabu cha Mambo ya Nyakati. Mambo ya Nyakati yaliandikwa yapata mwaka 400 KK, yapata miaka 150 zaidi au chini ya hapo, baada ya Israeli kurudi kutoka uhamishoni Babeli. Wako katika matatizo makubwa.

Wanajaribu kujua, sisi ni nani sasa? Tulidhani tunajua jambo hili la ufalme wa Mungu lilikuwa nini. Ilimaanisha ulikuwa na mfalme wa ukoo wa Daudi kwenye kiti cha enzi, ulikuwa taifa huru, na ulikuwa na jeshi lenye nguvu la kuhakikisha hilo. Sasa, hatuna lolote kati ya hayo.

Hatuna mfalme wa ukoo wa Daudi kwenye kiti cha enzi. Tuna gavana wa Uajemi. Sisi si taifa huru.

Sisi ni sehemu ya nyuma ya himaya kuu ya Uajemi. Hatuna jeshi. Haturuhusiwi kuwa na jeshi.

Kwa hivyo, tunawezaje kuwa ufalme wa Mungu? Na mwandishi au waandishi wa Mambo ya Nyakati anasema, subiri kidogo. Je, ni ufalme uliotupa ibada ya Mungu, au ibada ya Mungu ilitupa ufalme? Ilikuwa ibada ya Mungu. Na kwa hivyo, ikiwa hatuna mfalme, ikiwa hatuna jeshi, ikiwa hatuna uhuru, bado tunaweza kuwa na kile kilichotufanya kuwa watu wa Mungu.

Bado tunaweza kuwa na ibada Yake. Kwa hivyo, Mambo ya Nyakati huwatathmini wafalme mara kwa mara kulingana na mtazamo wao kuelekea hekalu, kuelekea

ukuhani, na kuelekea Walawi. Ikiwa ilikuwa nzuri, basi walikuwa na mwelekeo wa kusema alikuwa mfalme mzuri.

Kama sivyo, usifanye hivyo. Sasa, kumbuka, Kings anaiangalia kwa mtazamo tofauti, na hii ni muhimu sana.

Watu husema, vema, vitabu hivyo viwili, Wafalme na Mambo ya Nyakati, ni tofauti, kwa hivyo kimoja kiko sahihi na kingine kiko sahihi. Hapana. Vyote viwili huangalia matukio yaleyale ya kihistoria lakini kutoka mitazamo tofauti na kuuliza maswali tofauti.

Wafalme wanasema, je, jamaa huyu aliabudu sanamu? Je, jamaa huyu aliendeleza ibada ya kipagani? Je, jamaa huyu aliendeleza ukandamizaji wa maskini? Alikuwa mfalme mbaya. Je, jamaa huyu hakutengeneza sanamu? Je, jamaa huyu hakuendeleza ibada ya kipagani? Je, jamaa huyu aliendeleza utunzaji wa maskini? Aha, ni mfalme mzuri. Kwa hivyo, maswali mawili tofauti.

Kwa hivyo, kwa msingi wa maswali ya Wafalme, Rehoboamu ana masuala mazito, samahani, mwandishi wa Wafalme ana masuala mazito na Rehoboamu. Angalia inavyosema katika mstari wa 22: Yuda walifanya maovu machoni pa Bwana. Hmm, si Rehoboamu aliyefanya maovu.

Nadhani hilo linavutia. Nadhani, nadhani mwandishi wa Wafalme anamkosea Rehoboamu kidogo, kama wanavyosema. Hapana, yeye mwenyewe hakufanya mambo haya, lakini nadhani anasema kwamba hakuwazuia watu wake kufanya hivyo.

Yuda wakafanya maovu machoni pa Bwana, kwa dhambi zao walizotenda, wakamkasirisha kwa wivu wake kuliko walivyofanya wale waliotangulia. Wakajijengea mahali pa juu, mawe matakatifu, na hapa ndipo tena, nguzo za Ashera, juu ya kila kilima kirefu, chini ya kila mti wenye majani mabichi.

Kulikuwa hata na makahaba wa kiume nchini, na watu walijihusisha na machukizo yote ya mataifa ambayo Bwana alikuwa ameyafukuza mbele yao. Kwa hivyo, ndiyo, msimamo wa Mambo ya Nyakati, alitetea hekalu, alitaka kukuza ibada ya hekalu, alitaka kukuza makuhani na Walawi, lakini Wafalme, hakuwazuia watu kufanya walichoanza kufanya. Sasa tena, haya yote yalianzia wapi? Sulemani alijenga mahali hapa patakatifu kwa ajili ya wake zake kuzunguka jiji ili waweze kuabudu miungu yao ya kipagani.

Kwa hivyo, kutoka kwa mtazamo wa Wafalme, je, Rehoboamu alizima mambo hayo? Je, alisimamisha kile ambacho Sulemani alianza kukifanya kwa huzuni? Hapana, hakufanya hivyo. Kwa hivyo tena, hii inaniambia, sawa, sawa, sishiriki katika dhambi, sifanyi mambo haya yaliyokatanzwa, ninafanya mambo mema, lakini sifanyi mambo

haya yaliyokatazwa. Kwa hivyo, vipi kuhusu ushawishi wangu? Vipi kuhusu athari yangu kwa wale walio karibu nami au kwa wale ambao ninawajibika kwao? Ni jambo moja kuwa mtu mzuri, na ni jambo moja kumfuata Bwana, lakini ni jambo lingine kutumia ushawishi wako kwa njia za manufaa na za kujenga.

Na inaonekana wazi kabisa kwamba Rehoboamu hakuwa akifanya hivyo. Sasa inashangaza basi kwamba tukio kubwa la kihistoria kwa Rehoboamu lilikuwa kuja kwa mfalme wa Misri, Farao Shishaki. Huenda Shishaki alikuwa kaka wa mke wa Sulemani au mpwa wake.

Inafurahisha sana kwamba hadithi ya Sulemani, aliyejenga hekalu, inaanza na yeye kuoia binti wa Farao. Na kisha, kwa njia moja, hitimisho la mwana wa Sulemani, Rehoboamu, ni Farao wa Misri alikuja na kuliharibu hekalu. Tena, vitendo vina matokeo.

Sasa, tunaweza kusema hapa, hili ni jambo la bahati mbaya zaidi, na nisingepingana na hilo. Labda ni bahati mbaya, lakini nadhani ni bahati mbaya ya ajabu. Na mwandishi wa Wafalme, nadhani, anaeleza waziwazi hoja hiyo.

Ulifanya makubaliano na watu hawa, na siku moja, wakachukua makubaliano yao tena. Ndiyo, ndiyo, vitendo vina matokeo. Nashangaa kwa nini, tena, kanuni ya kujifunza Biblia.

Kwa nini Biblia inaeleza mambo inayoeleza? Nashangaa kwa nini inaeleza mengi kuhusu, sawa, Shishaki alichukua ngao za dhahabu. Kwa hiyo, Rehoboamu alitengeneza ngao za shaba. Kwa hivyo, kila wakati alipoingia katika hekalu la Bwana, walinzi wangeweza kubeba ngao hizi za shaba.

Baadaye waliwarudisha kwenye chumba cha walinzi. Nashangaa hilo linahusu nini. Nashangaa kwa nini mwandishi wa Biblia amevuviwa kutoa hoja kuhusu hilo.

Kwa kuwa Biblia haituambii hoja hiyo ni nini, tunapaswa kuwa waangalifu kidogo. Lakini najiuliza kama, kwa kweli, hapa tena, ni umbo. Unafanya nini mfalme anapoingia hekaluni? Walinzi na ngao huenda pamoja nao.

Lo, tumepoteza ngao zetu za dhahabu. Kwa hivyo, hebu tutumie pesa nyingi na kutengeneza ngao za shaba. Fomu, fomu.

Paulo anasema, wana mfano wa utauwa, lakini hawana nguvu yake. Sasa lazima nikuambie, napenda ibada ya kitamaduni, lakini wakati huo huo, ninaelewa kwamba mfumo huo sio lazima uwe ujumbe. Na inaonekana kwangu, tunapaswa kuwa waangalifu kila wakati.

Ndiyo, sisi wanadamu, tunahitaji alama. Tunahitaji njia za kuwakilisha uelewa wetu wa kiroho. Hilo si baya, hilo ni zuri.

Lakini swali ni, ni lini alama hizo zitakuwa muhimu zaidi kuliko uhalisia? Ni lini alama hizo zitaacha kuwasilisha uhalisia na kuwa uhalisia zenyewe? Je, hicho ndicho kinachoendelea hapa? Sijui. Lakini nadhani inavutia sana kwamba kati ya mambo yote yanayosemwa, Shishaki alikuja na kupora hekalu. Alichukua ngao hizo za dhahabu.

Kwa hivyo, Rehoboamu alitengeneza ngao za shaba ili kuchukua nafasi yake. Je, hilo ndilo jambo muhimu zaidi aliloweza kufanya? Nashangaa. Kwa hiyo Rehoboamu anakufa.

Tena, tutaona umbo hili ambalo tumeona hapo awali. Mfalme kwa kawaida hutambulishwa. Ukiangalia nyuma mstari wa 21, Rehoboamu, mwana wa Sulemani, alikuwa mfalme wa Yuda.

Alikuwa na umri wa miaka 41 alipoanza kutawala. Alitawala kwa miaka 17 huko Yerusalemu, mji ambao Bwana alikuwa ameuchagua kutoka katika makabila yote ya Israeli, ili aweke jina lake humo. Jina la mama yake lilikuwa Naama.

Alikuwa Mwamoni. Hilo linavutia, sivyo? Mama yake alikuwa mpagani. Mmoja wa wasichana ambao Sulemani alikuwa amewajengea mahali patakatifu pa kipagani.

Lakini huo ndio utangulizi wa kawaida kwa mfalme ambao tutauona moja kwa moja katika sehemu iliyobaki ya Wafalme wa 1 na 2. Na kisha kuna mwisho wa kawaida. Na tunaona hilo hapa katika mstari wa 29.

Kuhusu mambo mengine ya utawala wa Rehoboamu na yote aliyoyafanya, je, hayakuandikwa katika Kitabu cha Mambo ya Nyakati za Wafalme wa Yuda? Kulikuwa na vita vya kudumu kati ya Rehoboamu na Yeroboamu. Rehoboamu alifariki na kuzikwa pamoja na mababu zake katika mji wa Daudi. Mama yake alitwa Naama.

Alikuwa Mwamoni, na Abiya, mwanawe, alimrithi kama mfalme. Hizo ni fomula za kawaida za mwanzo na mwisho.

Kwa hivyo, katika sura ya 15, tuna mrithi wake. Katika mwaka wa 18 wa utawala wa Yeroboamu, mwana wa Nebati, Abiya akawa mfalme wa Yuda. Cha kufurahisha ni kwamba, maana ya jina hilo ni baba yango ni Yahweh.

Loo, hilo linasikika vizuri. Alitawala Yerusalemu kwa miaka mitatu. Jina la mama yake lilikuwa Maka, binti wa Abishalomu.

Chronicles anasema Absalomu. Inavutia kufikiria, hmm, kuna uhusiano hapa? Anaoa katika familia. Hata hivyo, ukifikiria kuhusu hilo, kuna kizazi kinachokosekana.

Angepaswa kuwa angalau babu wa Maaka. Na hapa, Mfalme anasema Abishalomu. Labda si Absalomu tunayemjua kutoka Biblia au kutoka kwa nasaba ya Daudi, lakini inavutia.

Lakini hii hapa inakuja. Alitenda dhambi zote ambazo baba yake alizifanya kabla yake. Moyo wake haukuwa hivyo, na hii ndiyo NIV, na inasema moyo wake haukuwa umejitolea kikamilifu.

Kile ambacho Mwebrania anasema ni kwamba moyo wake haukuwa mkamilifu kwa ajili ya Mungu. Mfalme Yakobo anasema mkamilifu. Moyo wake haukuwa mkamilifu kwa Mungu.

Sasa, ningependa kukuomba uangalie mstari wa tatu na uangalie uhusiano, nadhani, kati ya sehemu hizo mbili. Kwa nini alifanya dhambi zote ambazo baba yake alifanya kabla yake? Kwa sababu moyo wake ulikuwa umegawanyika. Naam, sehemu ya moyo wake ilikuwa kwa ajili ya Mungu.

Hakutengeneza sanamu ya ng'ombe dume kama Yeroboamu alivyofanya. Sehemu ya moyo wake ilikuwa kwa ajili ya Mungu, lakini sehemu yake ilikuwa kwa ajili ya kitu kingine, kwa ajili yake mwenyewe, kwa ajili ya njia yake. Na matokeo yake ni kwamba alitenda dhambi hizi zote.

Nadhani hoja yenye nguvu zaidi ya kutoa maisha yako kikamilifu kwa Mungu bila mpinzani, bila kikomo, ni kwamba utawezeshwa kuishi maisha yanayompendeza Mungu. Jaribu kuishi maisha yanayompendeza Mungu kwa moyo uliogawanyika, na utakatishwa tamaa kwa sababu kutakuwa na safu ya tano ndani yako ambayo inapigana kila kitu ambacho sehemu yako moja inataka. Kwa hivyo, hata hivyo, huu ni mstari wa nne. Kwa ajili ya Daudi, Bwana Mungu wake alimpa taa huko Yerusalemu kwa kumwinua mwana wa kumrithi na kuifanya Yerusalemu kuwa imara.

Mungu atatimiza ahadi yake. Lakini sasa, tena, hebu tuzungumzie kuhusu mwanzo na mwisho. Ndiyo, angalau kutakuwa na mfalme wa ukoo wa Daudi kwenye kiti cha enzi cha Yuda.

Ndiyo, ndiyo, itatokea isipokuwa Yuda kwa kuendelea na hatimaye wamwache Mungu. Ndiyo, lazima itokee. Kutakuwa na mfalme wa ukoo wa Daudi kwenye kiti cha enzi isipokuwa tuwe na chaguo.

Kwa hivyo, matokeo mabaya—mm-hmm—yatatokea isipokuwa utubu na kugeuka. Matokeo mazuri—ndiyo, muundo umewekwa. Mashine iko katika mwendo.

Itatokea, isipokuwa, vipi kuhusu wewe? Mtindo ni upi? Nini kitatokea?